

Nesolventnost - Češka

SADRŽAJ

- 1 Protiv koga se može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?
- 2 Koji su uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti?
- 3 Koja imovina čini dio nesolventne mase? Kako se tretira imovina koju dužnik pribavi ili koja na njega bude prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?
- 4 Koje ovlasti imaju dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti?
- 5 Pod kojim se uvjetima može upotrijebiti kompenzacija?
- 6 Kakav učinak postupak u slučaju nesolventnosti ima na važeće ugovore čiji je dužnik stranka?
- 7 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na postupke koje su pokrenuli pojedinačni vjerovnici (izuzev parnica koje su u tijeku)?
- 8 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na nastavak parnica koje su bile u tijeku u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?
- 9 Koje su glavne značajke sudjelovanja vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti?
- 10 Na koji način upravitelj u slučaju nesolventnosti može upotrebljavati imovinu koja čini dio nesolventne mase ili raspolagati njome?
- 11 Koje tražbine treba prijaviti u odnosu na dužnikovu nesolventnu masu i kako se postupa s tražbinama koje su nastale nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?
- 12 Kojim su pravilima uređeni prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina?
- 13 Kojim je pravilima uređena raspodjela sredstava? Kako se razvrstavaju tražbine i prava vjerovnika?
- 14 Koji su uvjeti i učinci okončanja postupka u slučaju nesolventnosti (posebno u slučaju stečajne nagodbe)?
- 15 Koja su prava vjerovnika nakon okončanja postupka u slučaju nesolventnosti?
- 16 Tko treba snositi troškove nastale tijekom postupka u slučaju nesolventnosti?
- 17 Koja su pravila koja se odnose na ništavost, pobožnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike?

Pravni okvir

Postupak u slučaju nesolventnosti u Češkoj Republici prije svega uređen je Zakonom br. 182/2006 o nesolventnosti i postupcima za njezino rješavanje (*Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení*) (Zakon o nesolventnosti), kao i Zakonom br. 99/1963, Zakonikom o građanskom postupku (*Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*).

Još je jedan važan instrument Zakon br. 312/2006 o upraviteljima u slučaju nesolventnosti (*Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích*), kojim se (zajedno sa Zakonom o nesolventnosti) uspostavlja pravni okvir za zanimanje upravitelja u slučaju nesolventnosti.

Trenutačne verzije tih odredbi dostupne su na portalu javne uprave (*Portál veřejné správy*): <https://portal.gov.cz/app/zakony/>.

1 Protiv koga se može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?

Postupak u slučaju nesolventnosti može se pokrenuti protiv fizičkih i pravnih osoba, bez obzira na to je li riječ o poslovnim subjektima.

Pojedinačne vrste postupaka u slučaju nesolventnosti (stečaj, restrukturiranje, otpust duga) razlikuju se jedna od druge u smislu subjekata kojima su namijenjene. Dok se stečaj može pokrenuti protiv svih subjekata, restrukturiranje je namijenjeno isključivo poduzećima, a otpust duga ponajprije subjektima koji nisu poduzeća (više pojedinosti u nastavku).

Postupak u slučaju nesolventnosti ne može se pokrenuti protiv države, tijela lokalne samouprave, političkih stranaka i pokreta za vrijeme izbora te drugih odabranih subjekata prvenstveno javnopravne prirode. Posebna se pravila primjenjuju na financijske institucije i osiguravajuća društva.

2 Koji su uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti?

Nesolventnost ili neminovna nesolventnost

Postupak u slučaju nesolventnosti sudski je postupak koji se odnosi na nesolventnost ili neminovnu nesolventnost dužnika te načine njezina rješavanja. Osnovna je pretpostavka stoga postojanje stanja nesolventnosti ili neminovne nesolventnosti.

Dužnik je nesolventan u sljedećim slučajevima (*kumulativni uvjeti*):

- dužnik ima više vjerovnika,
- dužnik kasni više od 30 dana u plaćanju novčanih obveza,
- dužnik nije u mogućnosti ispuniti te obveze.

Smatra da je dužnik nesolventan posebno ako je prestao plaćati znatan dio svojih dugova ili ako ne ispuni te obveze više od tri mjeseca nakon njihova dospijeca ili ako se dospjela novčana potraživanja protiv dužnika ne mogu namiriti ovrhom ili zapljenom.

Dužnik koji je poslovni subjekt (pravna ili fizička osoba) nesolventan je i ako je prekomjerno zadužen. Dužnik je prekomjerno zadužen ako ima više vjerovnika, a zbroj njegovih obveza veći je od vrijednosti njegove imovine.

Neminovna nesolventnost jest situacija u kojoj se, uzimajući u obzir sve okolnosti, može razumno pretpostaviti da dužnik neće moći propisno i pravodobno podmiriti znatan dio svojih novčanih obveza.

Vrste postupaka u slučaju nesolventnosti

U češkom pravu razlikuju se tri osnovna načina rješavanja nesolventnosti ili neminovne nesolventnosti dužnika u okviru postupaka u slučaju nesolventnosti:

- stečaj (*konkurs*),
- restrukturiranje (*reorganizace*),
- otpust duga (*odlužení*).

Zakonom o nesolventnosti nije propisano koju od tih vrsta postupaka u slučaju nesolventnosti treba upotrebljavati određeni dužnik, već se ostavlja mogućnost odabira. Osim postupka likvidacije (stečaj), dostupni su i postupci koji uključuju element sanacije (restrukturiranje i otpust duga). Prikladnu metodu za rješavanje nesolventnosti dužnika trebalo bi birati imajući na umu najbolji mogući ishod za vjerovnike.

Stečaj je opći način rješavanja nesolventnosti pri kojem se, na temelju odluke o proglašenju stečaja, utvrđena potraživanja vjerovnika uglavnom isplaćuju iz prihoda od likvidacije imovine. Neispunjena potraživanja ili dijelovi tih potraživanja ne istječu, osim ako je zakonom predviđeno drukčije. Ta se metoda rješavanja nesolventnosti upotrebljava uvijek kad u pogledu dužnika nije moguće provesti blaže postupke kao što su restrukturiranje ili otpust duga ili kad se tijekom postupka ispostavi da nije moguće nastaviti provoditi te metode.

Restrukturiranje se može upotrijebiti za rješavanje nesolventnosti ili neminovne nesolventnosti dužnika koji su poslovni subjekti, a uključuje restrukturiranje poslovanja. U pravilu se očekuje da će se potraživanja vjerovnika postupno namiriti dok poslovanje dužnika ostaje aktivno u skladu s mjerama oporavka njegova upravljanja u okviru plana restrukturiranja koji je odobrio sud nadležan za nesolventnost. Vjerovnici prate napredak ostvarivanja tog plana.

Otpust duga način je rješavanja nesolventnosti ili neminovne nesolventnosti namijenjen dužnicima koji u biti nemaju poslovnih dugova te, ako je riječ o pravnim osobama, nisu poslovni subjekti. Tom se metodom rješavanja nesolventnosti više uzimaju u obzir društveni nego gospodarski aspekti. Cilj je omogućiti dužnicima „novi početak” i potaknuti ih da aktivno sudjeluju u otplati svojih

dugova, barem do najniže očekivane razine od 30 % u slučaju neosiguranih vjerovnika. Pretpostavlja se da će se potraživanja osiguranih vjerovnika namiriti iz jamstva. Usporedni je cilj smanjenje izdataka iz javnog proračuna za sanaciju onih koji se nađu u društvenoj krizi. Otpust duga može se izvršiti monetizacijom nesolventne mase, utvrđivanjem plana otplate ili kombinacijom tih dvaju postupaka.

Tko može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?

Postupak u slučaju nesolventnosti može se pokrenuti tek nakon podnošenja prijedloga. Započinje na datum na koji sud nadležan u tom predmetu zaprimi prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. Prijedloge za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti mogu podnijeti i dužnici i vjerovnici, osim u slučaju neminovne nesolventnosti kad ih može podnijeti samo dužnik.

Dužnici koji su poslovni subjekti (fizičke ili pravne osobe) moraju podnijeti prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti bez odlaganja kad postanu svjesni svoje nesolventnosti ili kad bi, uz potrebnu pažnju, trebali postati svjesni svoje nesolventnosti.

Početak stečaja

Sud nadležan za nesolventnost izdaje odluku o proglašenju stečaja kao zasebnu odluku. U iznimnim slučajevima ta odluka može se izdati zajedno s odlukom o nesolventnosti (ako je dužnik osoba koja nije u mogućnosti provesti restrukturiranje ili otpust duga). Proglašenje stečaja stupa na snagu kad se odluka o proglašenju stečaja objavi u registru nesolventnosti.

Početak restrukturiranja

Restrukturiranje započinje dobivanjem odobrenja od suda nadležnog za nesolventnost, koje se izdaje na zahtjev dužnika ili registriranog vjerovnika.

Odobrenje za restrukturiranje može se dodijeliti u sljedećim slučajevima (*nekumulativni uvjeti*):

- ukupni godišnji neto promet dužnika u zadnjem obračunskom razdoblju prije prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti iznosio je najmanje 50 000 000 CZK ili
- dužnik ima najmanje 50 zaposlenika ili
- dužnik dostavi sudu nadležnom za nesolventnost, zajedno s prijedlogom za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ili najkasnije na datum predaje odluke o nesolventnosti, plan restrukturiranja koji je odobrila barem polovina osiguranih vjerovnika (izračunano u skladu sa skupnim iznosom potraživanja) i barem polovina neosiguranih vjerovnika (ponovno izračunano na temelju iznosa potraživanja).

Restrukturiranje nije dopušteno ako je dužnik pravna osoba u postupku likvidacije, posrednik za trgovanje vrijednosnim papirima ili subjekt ovlašten za trgovinu na robnoj burzi u skladu s posebnim zakonodavstvom.

Sud nadležan za nesolventnost dopušta restrukturiranje ako su ispunjeni odgovarajući pravni uvjeti. Žalbe protiv tih odluka nisu dopuštene.

Sud nadležan za nesolventnost odbija zahtjev za odobrenje restrukturiranja u sljedećim slučajevima: (a) uzimajući u obzir sve okolnosti, moguće je razumno pretpostaviti da postoji nepoštena namjera; (b) zahtjev je ponovno podnijela osoba čiji je prethodni zahtjev za odobrenje restrukturiranja sud već razmotrio ili (c) zahtjev je podnio vjerovnik, ali nije ga odobrila skupština vjerovnika. Žalbe protiv tih odluka mogu podnijeti samo osobe koje su podnijele zahtjev.

Početak otpusta duga

Zahtjev za otpust duga podnosi dužnik s pomoću propisanog obrasca i, prema potrebi, zajedno s prijedlogom za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti (ako postupak u slučaju nesolventnosti nije pokrenuo vjerovnik).

Zahtjev za otpust duga i njegovi prilozi posebno moraju posebno sadržavati podatke o prethodnim i očekivanim prihodima dužnika, popis imovine i popis obveza. Ako netko želi dužniku darovati sredstva za ispunjenje uvjeta za otpust duga ili ako je netko voljan izvršavati redovite novčane naknade dužniku tijekom razdoblja otpusta duga, dužnik zahtjevu za otpust duga prilaže odgovarajući darovni ugovor ili ugovor o primitku.

Sud nadležan za nesolventnost odobrava otpust duga ako su ispunjeni uvjeti. Ako se, uzimajući u obzir sve okolnosti, može razumno pretpostaviti da postoji nepoštena namjera ili da bi zbog otpusta duga neosigurani vjerovnici dobili manje od 30 % svojih potraživanja (osim ako su suglasni s time), zahtjev za otpust duga se odbija. Sud nadležan za nesolventnost odbija zahtjev za otpust duga i ako je do tada u postupku utvrđeno da je dužnik bio nerazborit ili nemaran u ispunjavanju svojih obveza u okviru postupka u slučaju nesolventnosti. Samo dužnik ima pravo žalbe u slučaju odbijanja zahtjeva.

Kad pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti stupa na snagu

Pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti stupa na snagu po objavi obavijesti kojom se najavljuje početak postupka u slučaju nesolventnosti u registru nesolventnosti (vidjeti u nastavku). Učinci pokretanja postupka traju do kraja postupka u slučaju nesolventnosti, osim ako je zakonom predviđeno drukčije za bilo koju od metoda rješavanja nesolventnosti.

Privremene mjere u očekivanju odluke o nesolventnosti

Sud nadležan za nesolventnost može naložiti provedbu privremenih mjera po službenoj dužnosti u očekivanju odluke tog suda o prijedlogu za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, osim ako je zakonom predviđeno drukčije. Osoba koja sama zatraži privremenu mjeru koju bi u suprotnome mogao naložiti sâm sud nadležan za nesolventnost, nije obvezna položiti osiguranje. Dužnik ne mora položiti osiguranje kad se prijavljuje za privremenu mjeru.

Takvim privremenim mjerama sud nadležan za nesolventnost može, među ostalim:

- imenovati privremenog upravitelja,
- ograničiti neke od učinaka povezanih s pokretanjem postupka u slučaju nesolventnosti,
- naložiti svim podnositeljima prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti da polože osiguranje kojim se pokriva naknada za štetu ili druge gubitke koje snosi dužnik.

Registar nesolventnosti

Postupci u slučaju nesolventnosti objavljuju se u registru nesolventnosti kojim upravlja Ministarstvo pravosuđa (*Ministerstvo spravedlnosti*). Riječ je o elektroničkom informacijskom sustavu javne uprave koji je dostupan na poveznici <https://isir.justice.cz/>.

Registar nesolventnosti prije svega služi kako bi javnost u najvećoj mogućoj mjeri bila informirana o postupcima u slučaju nesolventnosti i kako bi se mogao pratiti njegov napredak. Registar se upotrebljava za objavljivanje sudskih odluka o nesolventnosti donesenih u postupcima u slučaju nesolventnosti i u incidentalnim tužbama, predanih spisa i drugih informacija, ako je to predviđeno Zakonom o nesolventnosti ili tako odluči sud nadležan za nesolventnost.

Registar nesolventnosti dostupan je javnosti (osim određenih podataka) te svatko ima pravo pregledavati ga, kopirati podatke ili uzimati izvratke iz njega.

Osim što služi kao izvor informacija, registar nesolventnosti ključan je za dostavu pismena jer je sredstvo koje se upotrebljava za dostavu većine sudskih odluka i drugih pismena. O postupcima u slučaju nesolventnosti uglavnom se obavješćuje objavom u registru nesolventnosti u roku od dva sata od podnošenja prijedloga (odnosno u roku od dva sata u okviru radnog vremena suda). Sve sudske odluke i drugi dokumenti naknadno se objavljuju u registru nesolventnosti. Time se svima pruža uvid u postupke u slučaju nesolventnosti koji se provode u Češkoj Republici.

3 Koja imovina čini dio nesolvencijske mase? Kako se tretira imovina koju dužnik pribavi ili koja na njega bude prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Nesolvencijska masa

Ako prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnosi dužnik, nesolvencijsku masu čini imovina u vlasništvu dužnika u trenutku nastanka učinaka povezanih s pokretanjem postupka u slučaju nesolventnosti, zajedno s imovinom koju je dužnik stekao tijekom provođenja postupka u slučaju nesolventnosti.

Ako prijedlog za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti podnosi vjerovnik, nesolvencijsku masu čini imovina u vlasništvu dužnika u trenutku stupanja na snagu privremene mjere koju naloži sud nadležan za nesolventnost i kojom se ograničuje (u potpunosti ili djelomično) pravo dužnika na raspolaganje imovinom, imovina u vlasništvu dužnika u trenutku stupanja na snagu odluke o nesolventnosti dužnika te imovina koju je dužnik stekao tijekom provođenja postupka u slučaju nesolventnosti nakon stupanja tih odluka na snagu.

Ako je dužnik suvlasnik gore navedene imovine, udio dužnika u toj imovini uključuje se u nesolvencijsku masu. Ta imovina čini dio nesolvencijske mase čak i ako je dio zajedničke bračne imovine.

Imovina osoba osim dužnika čini dio nesolvencijske mase ako je to predviđeno zakonom, posebno ako je riječ o naknadi iz neučinkovitih pravnih radnji. Za potrebe likvidacije imovine tu se imovinu smatra dijelom imovine dužnika.

Ako zakonom nije predviđeno drukčije, nesolvencijsku masu uglavnom čine novčana sredstva, pokretnine i nekretnine, postrojenja i oprema, štedne knjižice, potvrde o depozitu i drugi oblici depozita, dionice, mjenice, čekovi ili drugi vrijednosni papiri, udjeli, novčana i nenovčana potraživanja dužnika, uključujući potencijalna potraživanja i potraživanja koja još nisu dospjela, dužnikove

nadnice, plaće, bonuse za rad i prihode koji zamjenjuju dužnikove naknade povezane s radom, druga prava te drugu imovinu čiju je vrijednost moguće izraziti u novčanim iznosima. Nesolvencijska masa uključuje i stavke kao što su kamate, dobit, plodovi i koristi proizašli iz prethodno navedene imovine.

Ako zakonom nije predviđeno drukčije, imovina koja nije uključena u postupak ovrhe ili zapljene ne čini dio nesolvencijske mase. To je pitanje uređeno Zakonom br. 99/1963, Zakonom o građanskom postupku. Kad je riječ o imovini u vlasništvu dužnika, ovrha se ne može primijeniti na imovinu koju je dužnicima žurno potrebna radi ispunjavanja vlastitih materijalnih potreba ili potreba njihove obitelji ni na imovinu čija bi prodaja bila protivna dobrim običajima (posebice svakodnevni odjevni predmeti, predmeti za upotrebu u kućanstvu, vjenčano prstenje i drugi slični predmeti, medicinske potrepštine i drugi predmeti koji su dužnicima potrebni zbog bolesti ili fizičkog invaliditeta, novčana sredstva u iznosu jednakom dvostrukom iznosu minimalnih sredstava za život pojedinaca i životinja koje on drži kao kućne ljubimce). Međutim, predmeti koji se upotrebljavaju za poslovanje dužnika ne isključuju se iz nesolvencijske mase. Ako zakonom nije predviđeno drukčije, nesolvencijska masa ne uključuje imovinu kojom se, u skladu s određenim zakonodavstvom, može raspolagati isključivo na predviđen način (npr. ciljana nepovratna sredstva i povratna pomoć iz središnjeg proračuna ili proračuna lokalne samouprave ili državnog fonda).

Postupanje s imovinom koju dužnik pribavi ili koja je na njega prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti

U načelu se imovina koju dužnik pribavi ili koja je na njega prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti uključuje u nesolvencijsku masu, no to se može izmijeniti ovisno o vrsti postupka u slučaju nesolventnosti koji se provodi. Dužnici mogu raspolagati imovinom iz nesolvencijske mase samo ako se pritom pridržavaju ograničenja za tu određenu fazu postupka u slučaju nesolventnosti i odabranu vrstu postupka u slučaju nesolventnosti.

4 Koje ovlasti imaju dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti?

Zadaća i status upravitelja u slučaju nesolventnosti

Glavna je zadaća upravitelja u slučaju nesolventnosti upravljanje nesolvencijskom masom dužnika i rješavanje incidentalnih i drugih sporova. Upravitelj u slučaju nesolventnosti nastoji postići razmjerno, brzo, ekonomično i najveće moguće namirenje vjerovnika.

Upravitelji u slučaju nesolventnosti obvezni su postupati savjesno i s dužnom pažnjom. Moraju uložiti sve napore koji se od njih mogu razumno zahtijevati kako bi u najvećoj mogućoj mjeri namirili vjerovnike. Moraju staviti zajednički interes vjerovnika ispred vlastitih interesa i interesa drugih osoba.

U stečajnom postupku upravitelj u slučaju nesolventnosti preuzima ovlasti za raspolaganje nesolvencijskom masom, izvršavanje prava i obavljanje dužnosti koje se odnose na dužnika u pitanjima povezanim s nesolvencijskom masom. Konkretno, upravitelj u slučaju nesolventnosti izvršava dionička prava povezana s dionicama u nesolvencijskoj masi, djeluje u svojstvu poslodavca u odnosu na zaposlenike i odgovoran je za upravljanje poslovanjem dužnika, računovodstvo i poštovanje poreznih propisa. Upravitelji u slučaju nesolventnosti zaduženi su i za monetizaciju nesolvencijske mase.

U postupku restrukturiranja upravitelji u slučaju nesolventnosti prije svega nadziru aktivnosti dužnika sa zadržanim ovlastima, nastavljaju utvrđivati nesolvencijsku masu i sastavljaju njezin popis, rješavaju incidentalne sporove, sastavljaju i nadopunjuju popis vjerovnika te izvješćuju odbor vjerovnika. Upravitelji u slučaju nesolventnosti djeluju i u svojstvu glavne skupštine ili skupštine članova dužnika.

U postupku otpusta duga upravitelji u slučaju nesolventnosti surađuju sa sudom nadležnim za nesolventnost i vjerovnicima u nadziranju dužnika i njegova poslovanja, likvidiraju imovinu dužnika i dodjeljuju mjesečne isplate vjerovnicima u skladu s planom otplate.

Status dužnika

U stečajnom postupku dužnici gube ovlast za raspolaganje svojom nesolvencijskom masom, izvršavanje drugih prava i ispunjavanje obveza koje se odnose na nesolvencijsku masu. Ta ovlast prelazi na upravitelja u slučaju nesolventnosti. U skladu sa zakonom, pravni akti koje sklapaju dužnici u tim pitanjima nakon što ovlast za raspolaganje prijeđe na upravitelja u slučaju nesolventnosti nemaju učinak u odnosu na vjerovnike.

U postupku restrukturiranja dužnik ostaje vlasnik nesolvencijske mase, uz ograničenja. Pravne akte od ključne važnosti za raspolaganje i upravljanje nesolvencijskom masom dužnik sa zadržanim ovlastima sklapa samo uz suglasnost odbora vjerovnika. Dužnik koji prekrši tu obvezu odgovoran je za štetu ili druge gubitke koji zbog tog kršenja nastanu za vjerovnike ili treće osobe, a članove uprave dužnika smatra se skupno i pojedinačno odgovornima za takvu štetu ili druge gubitke. „Pravni akti od ključne važnosti” oni su akti koji znatno izmjenjuju vrijednost nesolvencijske mase, status vjerovnika ili razinu namire vjerovnika. Upravitelji u slučaju nesolventnosti djeluju u svojstvu glavne skupštine ili skupštine članova dužnika.

U postupku otpusta duga dužnik isto tako ostaje vlasnik nesolvencijske mase, uz ograničenja. Dužnika nadziru sud nadležan za nesolventnost, upravitelj u slučaju nesolventnosti i vjerovnici.

5 Pod kojim se uvjetima može upotrijebiti kompenzacija?

Općenito, prijeboj je uređen Građanskim zakonikom. Temeljno je pravilo da, ako stranke imaju istu vrstu potraživanja jedna prema drugoj, svaka od njih može drugu stranku obavijestiti o tome da svoje potraživanje prema drugoj stranci namiruje prijebojem. Prijeboj se može primijeniti čim stranka ima pravo zatražiti namirivanje potraživanja i platiti vlastiti dug. Prijebojem se poništavaju dva potraživanja u mjeri u kojoj se podudaraju, a ako ne pokriju u potpunosti jedno drugo, vrši se prijeboj potraživanja na sličan način kao u slučaju ispunjenja. Ti učinci nastaju kad dva potraživanja postanu prihvatljiva za prijeboj.

U postupku u slučaju nesolventnosti prijeboj obostranih potraživanja dužnika i vjerovnika može se izvršiti nakon odluke o nesolventnosti ako su ispunjeni zakonski uvjeti za prijeboj (u skladu s Građanskim zakonikom) prije donošenja odluke o vrsti postupka u slučaju nesolventnosti koji će se provesti, osim ako je drukčije propisano Zakonom o nesolventnosti.

Prijeboj nije dopušten u postupcima u slučaju nesolventnosti ako vjerovnik dužnika:

- nije postao registrirani vjerovnik u odnosu na prijavljeno potraživanje, ili
- stekao je prijavljeno potraživanje kao posljedicu neučinkovitog pravnog akta, ili
- znao je za nesolventnost dužnika u trenutku stjecanja prijavljenog potraživanja, ili
- tek mora platiti dospjelo potraživanje dužnika u mjeri u kojoj ono prelazi prijavljeno potraživanje vjerovnika, ili
- u slučajevima propisanim privremenom mjerom suda nadležnog za nesolventnost.

6 Kakav učinak postupak u slučaju nesolventnosti ima na važeće ugovore čiji je dužnik stranka?

Ugovori o uzajamnom izvršenju

Ako je dužnik u trenutku proglašenja stečaja, odobrenja restrukturiranja ili otpusta duga stranka ugovora o uzajamnom izvršenju, uključujući predugovor, koji dužnik ili druga strana u trenutku proglašenja stečaja, dopuštenja restrukturiranja ili otpusta duga tek treba provesti, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- u stečajnom postupku ili postupku otpusta duga, upravitelj u slučaju nesolventnosti može izvršiti ugovor umjesto dužnika i zatražiti izvršenje od druge ugovorne stranke, ili može odbiti to izvršenje;
- u postupku restrukturiranja dužnik sa zadržanim ovlastima izvršava iste ovlasti, pod uvjetom da je dobio suglasnost odbora vjerovnika.

U stečajnom postupku ili postupku restrukturiranja, ako upravitelj u slučaju nesolventnosti ne izjavi da će se ugovor provesti u roku od 30 dana od odluke o proglašenju stečaja ili odobrenja restrukturiranja, smatrat će se da je odbio izvršavanje. Druga se strana do tog trenutka ne može povući iz ugovora, osim ako je odredbama ugovora dopušteno drukčije. U postupku restrukturiranja, ako dužnici koji ostaju vlasnici ne izjave da odbijaju izvršavanje u roku od 30 dana od odobrenja restrukturiranja moraju provesti ugovor o uzajamnom izvršenju.

Druga strana koja je obvezna prva izvršiti ugovor smije odgoditi to izvršenje dok se ne omogući ili ne osigura uzajamno izvršenje, osim ako je druga strana sklopila ugovor nakon objave odluke o nesolventnosti.

Ako upravitelj u slučaju nesolventnosti ili dužnik sa zadržanim ovlastima odbije izvršenje, druga strana može potraživati naknadu za nastalu štetu prijavom potraživanja u roku od 30 dana od odbijanja izvršenja. Potraživanja druge strane koja proizlaze iz nastavka ugovora nakon proglašenja stečaja potraživanja su prema nesolvencijskoj masi.

Druga strana ne može tražiti naknadu za djelomično izvršenje prije odluke o proglašenju stečaja jer dužnik nije uzvratio izvršenje.

Fiksni ugovori

Ako je dogovoreno da se proizvod s tržišnom cijenom treba dostaviti u određenom trenutku ili unutar strogo određenog roka te ako do izvršenja dođe ili ako rok istekne tek nakon proglašenja stečaja, ne može se zahtijevati ispunjenje obveze i može se potraživati samo naknada štete uzrokovane neispunjenjem obveze dužnika. „Šteta” je razlika između dogovorene cijene i tržišne cijene koja se plaća na dan stupanja na snagu izjave o stečaju u mjestu koje je u ugovoru utvrđeno kao mjesto izvršenja. Druga strana može tražiti naknadu štete kao vjerovnik podnošenjem zahtjeva u roku od 30 dana od proglašenja stečaja.

Ugovor o zajmu

Ako je dužnik sklopio ugovor o zajmu, nakon proglašenja nesolventnosti upravitelj u slučaju nesolventnosti može zatražiti povrat zajma prije isteka ugovornog razdoblja zajma.

Najam, podnajam

Postoje detaljne odredbe o ugovorima o najmu i podnajmu. Među ostalim, nakon proglašenja nesolventnosti, upravitelj u slučaju nesolventnosti ovlašten je za raskidanje ugovora o najmu ili podnajmu koje dužnik sklopi u razdoblju propisanome zakonom ili ugovorom, čak i ako ga se sklapa na fiksno razdoblje; otkazni rok ne smije biti dulji od tri mjeseca. Time se ne dovode u pitanje odredbe Građanskog zakonika kojima se određuje kad i pod kojim uvjetima najmodavac može raskinuti ugovor.

Nacrti ugovora dužnika koje druga ugovorna strana još nije prihvatila u trenutku proglašenja stečaja

Pri proglašenju stečaja, prijedlozi dužnika u pogledu sklapanja ugovora koje tek treba prihvatiti i svi nacrti ugovora koje je prihvatio dužnik, ali ih tek treba sklopiti poništavaju se ako uključuju nesolvencijsku masu. Nacrte ugovora koje dužnik još nije prihvatio u trenutku proglašenja stečaja može prihvatiti samo upravitelj u slučaju nesolventnosti.

Pridržaj prava vlasništva

Ako je dužnik prodao predmet uz pridržaj prava vlasništva i dostavio ga je kupcu prije proglašenja stečaja, kupac može ili vratiti predmet ili inzistirati na provedbi ugovora. Ako prije proglašenja stečaja dužnik kupi i zaprimi predmet s pridržajem prava vlasništva, prodavatelj ne može zatražiti povrat predmeta ako upravitelj u slučaju nesolventnosti pravodobno ispuni obveze u okviru ugovora nakon što je prodavatelj to zatražio od njega.

7 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na postupke koje su pokrenuli pojedinačni vjerovnici (izuzev parnica koje su u tijeku)?

Pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti ima sljedeće učinke:

- potraživanja i druga prava povezana s nesolvencijskom masom ne smiju se rješavati pokretanjem postupka ako se mogu riješiti podnošenjem prijave,
- pravo na namiru iz osiguranja povezanog s imovinom u vlasništvu dužnika ili imovinom koja je uključena u nesolvencijsku masu može se izvršiti i ponovno steći isključivo pod uvjetima utvrđenima Zakonom o nesolventnosti. To se primjenjuje i na zasnivanje sudskog založnog prava ili ovršnog založnog prava na nekretninama predloženo nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti,
- ovrha ili zapljena koja utječe na imovinu u vlasništvu dužnika, kao i drugu imovinu koja je dio nesolvencijske mase, može se naložiti ili pokrenuti ali ne može se provesti. Međutim, za potraživanja u pogledu nesolvencijske mase i istovrsna potraživanja, ovrha ili zapljena koja utječe na imovinu koja je dio nesolvencijske mase dužnika može se provesti na temelju sudske odluke o nesolventnosti u skladu s ograničenjima koja su uspostavljena tom odlukom,
- nije moguće izvršiti pravo na pljenidbu, uspostavljeno sporazumom između vjerovnika i dužnika, u pogledu nadnica i drugih prihoda koje se smatra nadnicama ili prihodom pri izvršavanju sudske odluke.

8 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na nastavak parnica koje su bile u tijeku u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Odlukama o nesolventnosti uspostavlja se moratorij na pravosudne postupke i postupke arbitraže koji se odnose na potraživanja i druga prava u pogledu nesolvencijske mase koja se trebaju rješavati podnošenjem prijave u okviru postupka u slučaju nesolventnosti ili koja se smatraju prijavljenima u okviru postupka u slučaju nesolventnosti ili u pogledu potraživanja koja nisu riješena u okviru postupka u slučaju nesolventnosti. Ako nije predviđeno drukčije, nije moguće nastaviti taj postupak sve dok je na snazi odluka o nesolventnosti.

9 Koje su glavne značajke sudjelovanja vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti?

Načela povezana sa sudjelovanjem vjerovnika

Među ostalim, postupci u slučaju nesolventnosti temelje se na sljedećim načelima koja utječu na sudjelovanje vjerovnika:

- postupke u slučaju nesolventnosti potrebno je provoditi tako da se nijednu stranu nepošteno ne stavi u lošiji ili povoljniji položaj te da se postigne brzo, ekonomično i najveće moguće namirenje vjerovnika,
- vjerovnici koji u skladu sa zakonom imaju u biti isti ili sličan status imaju jednake mogućnosti u postupcima u slučaju nesolventnosti,

- ako zakonom nije predviđeno drukčije, prava vjerovnika stečena u dobroj vjeri prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti ne smiju se ograničiti odlukom suda nadležnog za nesolventnost ili kao rezultat postupka koji slijedi upravitelj u slučaju nesolventnosti,
- vjerovnici su obvezni suzdržati se od činidbi namijenjenih namirivanju vlastitih potraživanja izvan postupka u slučaju nesolventnosti, osim ako je to dopušteno zakonom.

Tijela vjerovnika

Tijela vjerovnika jesu:

- skupština vjerovnika,
- odbor vjerovnika (ili predstavnik vjerovnika).

Skupština vjerovnika odgovorna je za imenovanje i razrješenje članova i zamjenika članova odbora vjerovnika (ili predstavnika vjerovnika). Odbor vjerovnika može u svojoj nadležnosti zadržati sve što je uključeno u djelokrug tijela vjerovnika. Ako nije imenovan odbor vjerovnika ili predstavnik vjerovnika, tu dužnost obavlja skupština vjerovnika, osim ako je zakonom predviđeno drukčije.

Ako je prijavljeno više od 50 vjerovnika, skupština vjerovnika mora uspostaviti odbor vjerovnika. U suprotnome je dovoljno imenovati predstavnika vjerovnika.

Odbor vjerovnika izvršava ovlasti tijela vjerovnika, osim u slučajevima koji su izvan djelokruga skupštine vjerovnika ili ako ih je skupština vjerovnika zadržala u svojoj nadležnosti. Odbor vjerovnika posebno nadzire aktivnosti upravitelja u slučaju nesolventnosti i ovlašten je podnositi prijedloge sudu nadležnom za nesolventnost u pogledu postupaka u slučaju nesolventnosti. Odbor vjerovnika štiti zajedničke interese vjerovnika i u suradnji s upraviteljem u slučaju nesolventnosti pomaže ostvariti svrhu postupka u slučaju nesolventnosti. Odredbe o odborima vjerovnika primjenjuju se *mutatis mutandis* na predstavnike vjerovnika.

Kategorije vjerovnika

U okviru zakona razlikuju se osigurani i neosigurani vjerovnici.

Osigurani je vjerovnik onaj vjerovnik čije je potraživanje osigurano imovinom koja je dio nesolventne mase u obliku založnog prava, zalogom, ograničenja prijenosa vlasništva, fiducijarnog prijenosa prava, ustupanja potraživanja kao kolaterala, ili sličnog prava u skladu sa stranim pravom.

Osigurani vjerovnici mogu imati znatan utjecaj na tijek postupka u slučaju nesolventnosti. Ako je dužnik poslovni subjekt prikladan za postupak restrukturiranja u skladu sa Zakonom o nesolventnosti, za donošenje odluke o vrsti postupka u slučaju nesolventnosti (stečaj ili restrukturiranje) potrebni su glasovi najmanje polovine osiguranih (i neosiguranih) vjerovnika prisutnih na skupštini vjerovnika, izračunano u skladu s visinom njihovih potraživanja, osim ako najmanje 90 % prisutnih vjerovnika, izračunano u skladu s visinom njihovih potraživanja, glasuje za odluku. Osigurani vjerovnik može osobi koja je vlasnik dati smjernice o načinu upravljanja osiguranjem kojim je ta osoba obvezana, pod uvjetom da su te smjernice usmjerene na dobro upravljanje. Upravitelj u slučaju nesolventnosti isto je tako obavezan smjernicama dobivenima od osiguranih vjerovnika usmjerenima na monetizaciju tog osiguranja. Upravitelj u slučaju nesolventnosti može odlučiti da neće primijeniti te smjernice ako smatra da se predmet osiguranja može monetizirati na povoljniji način, a u tom slučaju dostavlja zahtjev sudu nadležnom za nesolventnost za preispitivanje smjernica kao sastavni dio aktivnosti nadzora. Monetizacijom predmeta, prava, potraživanja ili druge imovine u okviru postupka u slučaju nesolventnosti poništava se osiguranje potraživanja osiguranog vjerovnika, čak i ako taj vjerovnik nije prijavio potraživanje.

Potraživanja osiguranog vjerovnika namiruju se u punom iznosu iz prihoda od monetizacije, umanjeno za naknadu za upravitelja u slučaju nesolventnosti te troškove upravljanja i monetizacije, u bilo kojem trenutku tijekom postupka, uzimajući u obzir vrijeme početka osiguranja.

Svi su drugi vjerovnici neosigurani. Njihov je status u postupku u slučaju nesolventnosti slabiji te statistički podatci pokazuju da je očekivana razina namire njihovih potraživanja uobičajeno mnogo niža.

10 Na koji način upravitelj u slučaju nesolventnosti može upotrebljavati imovinu koja čini dio nesolventne mase ili raspolagati njome?

Upravitelji u slučaju nesolventnosti mogu se služiti imovinom iz nesolventne mase tijekom stečajnog postupka. Upravitelj u slučaju nesolventnosti preuzima ovlasti za raspolaganje nesolventnom masom, izvršavanje prava i obavljanje dužnosti koje se odnose na dužnika u pitanjima povezanim s nesolventnom masom. Konkretno, upravitelj u slučaju nesolventnosti izvršava dionička prava vezana uz dionice u nesolventnoj masi, donosi odluke o poslovnim tajnama i drugim područjima koja se odnose na povjerljivost, djeluje u svojstvu poslodavca u odnosu na zaposlenike i odgovoran je za upravljanje poslovanjem dužnika,

računovodstvo i poštovanje poreznih propisa. Upravitelji u slučaju nesolventnosti zaduženi su i za monetizaciju nesolvencijske mase.

U postupcima restrukturiranja i otpusta duga dužnik i dalje ima ta prava, ali sa znatnim ograničenjima.

11 Koje tražbine treba prijaviti u odnosu na dužnikovu nesolvencijsku masu i kako se postupa s tražbinama koje su nastale nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Potraživanja u pogledu nesolvencijske mase i istovrsna potraživanja mogu se u potpunosti isplatiti u bilo kojem trenutku nakon donošenja odluke o nesolventnosti.

Razlikuje se sljedeće:

- potraživanja u pogledu nesolvencijske mase koja proizlaze iz pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti ili nakon proglašenja moratorija (posebno naknada novčanih troškova i naknada za privremenog upravitelja, likvidatora dužnika i članove odbora vjerovnika te potraživanja vjerovnika koja proizlaze iz kreditiranja),
- potraživanja u pogledu nesolvencijske mase koja proizlaze nakon odluke o nesolventnosti (posebno novčani troškovi i naknade za upravitelja u slučaju nesolventnosti, poreze, namete, pristojbe, doprinose za socijalno osiguranje, doprinose za državnu politiku zapošljavanja i doprinose za javno zdravstveno osiguranje),
- potraživanja istovrsna potraživanjima u pogledu nesolvencijske mase (posebno potraživanja iz radnog odnosa zaposlenikâ dužnika i potraživanja vjerovnika u pogledu zakonskog uzdržavanja).

12 Kojim su pravilima uređeni prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina?

Prijava potraživanja

Vjerovnici prijavljuju svoja potraživanja sudu nadležnom za nesolventnost upotrebom propisanog obrasca, a to mogu učiniti od pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti do roka utvrđenog u odluci o nesolventnosti. Sud nadležan za nesolventnost ne razmatra potraživanja koja se prijave nakon roka i ne namiruje ih u okviru postupka u slučaju potraživanja. Prijavljuju se i potraživanja koja su već u postupku pred sudom i ovršna potraživanja, uključujući ona koja se naplaćuju ovrhom ili zapljenom. Vjerovnik koji prijavi potraživanja ili koji se smatra prijavljenim vjerovnikom može povući potraživanje u bilo kojem trenutku tijekom postupka u slučaju nesolventnosti.

U zahtjevu za prijavu potraživanja mora se objasniti kako je potraživanje nastalo i o kojem je iznosu riječ. Potraživanje se uvijek mora izraziti u obliku novčanog iznosa, čak i ako je riječ o nenovčanoj imovini. Svi dokumenti na koje se upućuje u zahtjevu za prijavu potraživanja moraju biti priloženi zahtjevu. Izvršivost potraživanja mora se dokazati vjerodostojnim instrumentom.

Za potrebe zastare ili roka za istek prava, zahtjev za prijavu potraživanja ima iste učinke kao žalba ili drugi oblik izvršavanja prava pred sudom, a to razdoblje započinje na datum na koji se zahtjev podnese sudu nadležnom za nesolventnost.

Vjerovnik je odgovoran za točnost informacija sadržanih u zahtjevu za prijavu potraživanja. Sud nadležan za nesolventnost, postupajući u skladu s preporukom upravitelja u slučaju nesolventnosti, može odrediti sankcije ako je iznos potraživanja precijenjen (za više od 100 %) izricanjem odluke o plaćanju u korist nesolvencijske mase iznosa koji se utvrđuje u odnosu na sve okolnosti povezane s prijavom potraživanja i preispitivanjem samog potraživanja, do iznosa za koji suma potraživanja koje se prijavljuje prelazi utvrđenu stvarnu vrijednost.

Pravo vjerovnika na namiru potraživanja iz osiguranja ne uzima se u obzir ako se prijavi u redosljedu različitim do propisanoga ili ako se nakon preispitivanja ispostavi da je razina na kojoj je ono osigurano precijenjena za više od 100 %. U tom slučaju sud nadležan za nesolventnost može odrediti sankcije vjerovniku tako da mu naloži da plati (novčani) iznos u korist osiguranih vjerovnika koji su prijavili potraživanja s osiguranjem koja se odnose na istu imovinu. Iznos utvrđuje sud nadležan za nesolventnost uzimajući u obzir sve okolnosti u kojima se pravo na namiru potraživanja iz osiguranja izvršilo i preispitalo, do iznosa za koji je vrijednost osiguranja navedena u zahtjevu veća od utvrđene vrijednosti osiguranja.

Provjera prijavljenih potraživanja

Prijavljena potraživanja prvo preispituje upravitelj u slučaju nesolventnosti, koji ih uglavnom uspoređuje s pratećim dokumentima i računima ili zapisima koje drži dužnik u skladu s određenim zakonskim propisom. Upravitelj u slučaju nesolventnosti zatim poziva dužnika da se izjasni o potraživanjima. Ako je to potrebno, upravitelj u slučaju nesolventnosti provodi potrebno istraživanje potraživanja u suradnji s nadležnim tijelima, koja su obvezna surađivati.

Ako je prijavljeno potraživanje manjkavo ili nepotpuno, upravitelj u slučaju nesolventnosti traži od vjerovnika da ga ispravi ili nadopuni u roku od 15 dana (može se odrediti i dulji rok) te daje smjernice za to. Potraživanja koja nisu pravodobno nadopunjena

ni ispravljena upravitelj u slučaju nesolventnosti podnosi sudu nadležnom za nesolventnost koji odlučuje da se zahtjev neće uzeti u obzir. Potrebno je o tome obavijestiti vjerovnika.

Upravitelj u slučaju nesolventnosti sastavlja popis prijavljenih potraživanja. Osigurane vjerovnike navodi se odvojeno. Ako upravitelj u slučaju nesolventnosti osporava potraživanja, to se mora izričito navesti. Za sve vjerovnike moraju se navesti informacije potrebne za njihovu identifikaciju i procjenu načina na koji je nastalo potraživanje te njegov iznos i rangiranje. Nadalje, za osigurane vjerovnike mora se navesti i metoda osiguranja i razlog za odabir te metode.

Popis prijavljenih potraživanja sud nadležan za nesolventnost objavljuje u registru nesolventnosti prije ispitnog ročišta. Sud nadležan za nesolventnost isto tako bez odlaganja objavljuje sve promjene popisa prijavljenih potraživanja u registru nesolventnosti.

Prijavljena potraživanja zatim se provjeravaju na ispitnom ročištu koje nalaže sud nadležan za nesolventnost. Datum i mjesto ispitnog ročišta određuje sud nadležan za nesolventnost u svojoj odluci o nesolventnosti. Vjerovnici do završetka ispitnog ročišta mogu izmijeniti iznos potraživanja koje prijavljuju, osim ako je osigurano ili ako je osporeno odlukom koja je pravomoćna. Međutim, ne mogu izmijeniti razlog nastanka prijavljenog potraživanja ili njegovo rangiranje.

Osporavanje potraživanja

Vjerodostojnost, iznos i rangiranje svih prijavljenih potraživanja može osporiti: (a) upravitelj u slučaju nesolventnosti, (b) dužnik ili (c) prijavljeni vjerovnik.

Osporava li potraživanje vjerovnika drugi prijavljeni vjerovnik, uvjeti moraju biti isti kao u slučaju tužbe u skladu sa Zakonikom o građanskom postupku i mora biti jasno osporava li se vjerodostojnost, iznos ili rangiranje potraživanja. Osporavanje se podnosi s pomoću propisanog obrasca.

Zakonom o nesolventnosti prepoznate su sljedeće vrste osporavanja:

- osporavanje vjerodostojnosti potraživanja – tvrdi se da potraživanje nikad nije nastalo ili da je u potpunosti poništeno ili zastarjelo,
- osporavanje iznosa potraživanja – tvrdi se da obveza dužnika iznosi manje od prijavljenog iznosa (osoba koja osporava iznos potraživanja mora navesti i stvarni iznos potraživanja),
- osporavanje rangiranja potraživanja – tvrdi se da potraživanje ima manje povoljno rangiranje od onoga navedenoga u prijavi potraživanja ili se osporava pravo na namirivanje potraživanja iz osiguranja (osoba koja osporava rangiranje potraživanja mora navesti i rangiranje prema kojem bi potraživanje trebalo namiriti).

Ako prijavljeni vjerovnik ospori potraživanje drugog prijavljenog vjerovnika, ti vjerovnici postaju stranke u incidentalnom sporu. Upravitelji u slučaju nesolventnosti koji žele pomoći određenoj stranki u incidentalnom sporu u kojem ne sudjeluju imaju pravo intervenirati.

Odluke o vjerodostojnosti, iznosu i rangiranju osporenih potraživanja donosi sud nadležan za nesolventnost.

13 Kojim je pravilima uređena raspodjela sredstava? Kako se razvrstavaju tražbine i prava vjerovnika?

Nesolvencijska masa monetizira se u okviru stečajnog postupka. To znači da se sva imovina uključena u nesolvencijsku masu pretvara u novac kako bi se razmjerno namirilo vjerovnike. Nesolvencijsku masu monetizira upravitelj u slučaju nesolventnosti. Taj se korak može provesti tek nakon pravomoćnosti odluke o proglašenju stečaja te nakon održavanja prve skupštine vjerovnika. Isključuje se imovina za koju postoji neposredni rizik od isteka valjanosti ili kvarenja, a sud nadležan za nesolventnost može odobriti i isključenja temeljena na drugim razlozima. Monetizacijom nesolvencijske mase poništavaju se svi učinci odluke o ovrsi ili zapljeni te drugi nedostaci povezani s likvidacijom imovine, osim ako je zakonom predviđeno drukčije.

Nesolvencijska masa može se monetizirati:

- na javnoj dražbi,
- prodajom pokretnina i nekretnina u skladu s odredbama o ovrsi iz Zakonika o građanskom postupku,
- prodajom imovine izvan dražbe.

Ako prihodi nastali monetizacijom nesolvencijske mase nisu dovoljni za namirivanje svih potraživanja, najprije se namiruju naknada upravitelja u slučaju nesolventnosti i novčani troškovi, a zatim potraživanja vjerovnika nastala tijekom moratorija,

potraživanja vjerovnika iz kreditiranja, troškovi povezani s održavanjem i upravljanjem nesolvencijskom masom, potraživanja iz radnog odnosa zaposlenikâ dužnika i potraživanja vjerovnika u pogledu održavanja i naknade za tjelesne ozljede. Druga se potraživanja namiruju razmjerno.

Nakon pravomoćnosti odluke kojom se odobrava konačno izvješće, upravitelj u slučaju nesolventnosti sudu nadležnom za nesolventnost podnosi nacrt odluke o raspodjeli nesolvencijske mase u kojem navodi koliko bi trebalo platiti za svako potraživanje na revidiranom popisu prijavljenih potraživanja. Sud nadležan za nesolventnost na temelju toga izdaje nalog za raspodjelu nesolvencijske mase u kojem utvrđuje iznose koje treba isplatiti vjerovnicima. Svi vjerovnici uključeni u plan raspodjele namiruju se razmjerno utvrđenom iznosu njihovih potraživanja. Prije raspodjele namiruju se u tom trenutku neplaćena potraživanja koja se mogu namiriti u bilo kojem trenutku tijekom stečajnog postupka, konkretno:

- potraživanja u pogledu nesolvencijske mase – novčani troškovi i naknada upravitelja u slučaju nesolventnosti, troškovi povezani s održavanjem i upravljanjem nesolvencijskom masom dužnika, porezi, nameti, pristojbe, doprinosi za socijalno osiguranje, doprinosi za državnu politiku zapošljavanja, doprinosi za javno zdravstveno osiguranje itd.,
- istovrsna potraživanja – potraživanja iz radnog odnosa zaposlenikâ dužnika, potraživanja vjerovnika u pogledu naknade za tjelesnu ozljedu, potraživanja države itd.,
- osigurana potraživanja.

14 Koji su uvjeti i učinci okončanja postupka u slučaju nesolventnosti (posebno u slučaju stečajne nagodbe)?

Završetak stečajnog postupka

Nakon monetizacije nesolvencijske mase upravitelj u slučaju nesolventnosti podnosi konačno izvješće sudu nadležnom za nesolventnost. U konačnom izvješću opisuju se općenite značajke aktivnosti upravitelja u slučaju nesolventnosti te se uključuje kvantifikacija financijskih rezultata tih aktivnosti. Potrebno je kvantificirati iznos koji treba rasporediti među vjerovnicima te imenovati te vjerovnike, navodeći iznose njihovih udjela u ukupnom iznosu. Zajedno s konačnim izvješćem, upravitelj u slučaju nesolventnosti sudu nadležnom za nesolventnost podnosi i izjavu o naknadi i troškovima.

Sud nadležan za nesolventnost pregledava konačno izvješće i račun upravitelja u slučaju nesolventnosti te nakon ročišta sa upraviteljem u slučaju nesolventnosti ispravlja sve pogreške i nedostatke u njima. Sud nadležan za nesolventnost obavješćuje stranke o revidiranom konačnom izvješću upravitelja u slučaju nesolventnosti objavljujući ga u obliku javne obavijesti. Nakon pravomoćnosti odluke kojom se odobrava konačno izvješće, upravitelj u slučaju nesolventnosti sudu nadležnom za nesolventnost podnosi nacrt odluke o raspodjeli nesolvencijske mase u kojem navodi koliko bi trebalo platiti za svako potraživanje na revidiranom popisu prijavljenih potraživanja. Sud nadležan za nesolventnost zatim izdaje nalog za raspodjelu nesolvencijske mase u kojem utvrđuje iznose koje treba isplatiti vjerovnicima. Svi vjerovnici uključeni u plan raspodjele namiruju se razmjerno utvrđenom iznosu njihovih potraživanja. Sud nadležan za nesolventnost u odluci o raspodjeli određuje rok u kojem upravitelj u slučaju nesolventnosti mora ispuniti svoje obveze, koji ne smije biti dulji od dva mjeseca od datuma stupanja na snagu odluke o raspodjeli.

Stečajni postupak završava dostavom izvješća upravitelja u slučaju nesolventnosti o ispunjenju odluke o raspodjeli te odlukom suda nadležnog za nesolventnost o završetku postupka. Sud odlučuje o završetku stečajnog postupka i u određenim drugim situacijama propisanim zakonom, na primjer ako se ustanovi da dužnikova imovina nije dostatna za namirivanje vjerovnika. Kad odluka kojom se završava stečajni postupak postane pravomoćna završava postupak u slučaju nesolventnosti.

Završetak postupka restrukturiranja

Restrukturiranje završava kad sud nadležan za nesolventnost donese odluku kojom potvrđuje da je ispunjen plan restrukturiranja ili znatan dio tog plana. Ne postoji pravo na žalbu protiv te odluke.

Restrukturiranje može završiti i odlukom suda nadležnog za nesolventnost o prelasku s restrukturiranja na stečaj, do čega dolazi u slučajevima propisanim zakonom, a posebno kad nastanu poteškoće u pogledu odobrenja i pridržavanja plana restrukturiranja. Sud nadležan za nesolventnost ne može donijeti odluku o prelasku s restrukturiranja na stečaj ako su provedeni važni aspekti plana restrukturiranja. Žalbu na sudsku odluku o prelasku s restrukturiranja na stečaj mogu podnijeti dužnik, podnositelj zahtjeva za restrukturiranje, upravitelj u slučaju nesolventnosti ili odbor vjerovnika. Kad sud nadležan za nesolventnost odluči o prelasku s restrukturiranja na stečaj, utvrđuju se učinci povezani s proglašenjem stečaja, osim ako sud nadležan za nesolventnost u svojoj odluci utvrdi različite uvjete za taj prijelaz.

Završetak otpusta duga

Postupak otpusta duga završava odlukom suda nadležnog za nesolventnost kojom sud prima na znanje provedbu otpusta duga. Ne postoji pravo na žalbu protiv te odluke. Ako dužnik pravodobno ispuni sve obveze u okviru odobrene metode otpusta duga, sud nadležan za nesolventnost na temelju preporuke dužnika izdaje nalog kojim oslobađa dužnika od plaćanja potraživanja uključenih u postupak otpusta duga u mjeri u kojoj još nisu namirena.

Postupak otpusta duga može se završiti i ako sud zaustavi taj postupak i odluči rješavati nesolventnost dužnika stečajnim postupkom, a do toga dolazi u slučajevima propisanim zakonom, posebno ako dužnik ne ispuni uvjete potrebne za otpust duga.

15 Koja su prava vjerovnika nakon okončanja postupka u slučaju nesolventnosti?

U stečajnom postupku koji se odnosi na imovinu fizičke osobe (u bilo kojem trenutku nakon završetka stečajnog postupka) ili pravne osobe (do njezina prestanka na temelju brisanja iz javnog registra), nakon završetka postupka može se donijeti odluka o zapljeni ili ovrsi u pogledu potraživanja koje je utvrđeno i koje dužnik nije osporio te nije namireno tijekom stečajnog postupka. Kad se podnosi zahtjev za ovrhu, potrebno je podnijeti samo list o potvrdi i izvješće o potvrdi predmetnog potraživanja tijekom stečajnog postupka. To pravo zastarijeva deset godina nakon završetka stečajnog postupka, a rok zastare započinje datumom stupanja na snagu odluke o završetku postupka.

U slučajevima restrukturiranja, kad plan restrukturiranja stupi na snagu moguće je naložiti i provesti ovrhu ili zapljenu kako bi se povratilo potraživanje navedeno u planu restrukturiranja. Međutim, ako je potraživanje osporeno, ovrha ili zapljena moguća je samo ako je odluka suda nadležnog za nesolventnost o utvrđivanju potraživanja postala pravomoćna te se tu odluku mora priložiti zahtjevu.

Kad je riječ o otpustu duga, po završetku otpusta duga i nakon oslobađanja od plaćanja preostalih potraživanja više nije moguće tražiti namirenje preostalih potraživanja vjerovnika ovrhom ili zapljenom. Nije važno jesu li vjerovnici djelomično namireni tijekom postupka otpusta duga ili jesu li uopće prijavili svoja potraživanja tijekom postupka u slučaju nesolventnosti.

16 Tko treba snositi troškove nastale tijekom postupka u slučaju nesolventnosti?

Troškovi, a posebno naknada upravitelja u slučaju nesolventnosti i novčani troškovi, bi se trebali namirivati iz nesolvencijske mase, odnosno trebao bi ih snositi dužnik.

Budući da nesolvencijska masa nije uvijek dostatna za namirivanje tih troškova, sud nadležan za nesolventnost može prije donošenja odluke o stečajnom prijedlogu naložiti podnositelju prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti da plati predujam za troškove postupka u slučaju nesolventnosti do određenog roka, ako je to potrebno radi namirivanja troškova postupka, a potrebna sredstva nije moguće osigurati na neki drugi način. To se primjenjuje čak i ako je jasno da dužnik nema imovine. Zakonom je utvrđena gornja granica iznosa takvih predujmova. Ako je riječ o više podnositelja prijedloga za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, oni su solidarno odgovorni za plaćanje predujma.

Ako se troškovi ne mogu namiriti iz nesolvencijske mase, preostali se dio namiruje predujmom za troškove postupka u slučaju nesolventnosti, odnosno snosi ih podnositelj.

Ako ni predujam nije dostatan za namirivanje troškova, iznos snosi država. Posebnim je zakonodavstvom određena granica iznosa troškova koje snosi država.

17 Koja su pravila koja se odnose na ništavost, pobojnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike?

Pravne radnje dužnika poduzete radi smanjenja vjerojatnosti namirivanja vjerovnikâ ili radi stavljanja određenih vjerovnika u povoljniji položaj neizvršive su. Svi propusti dužnika u tom pogledu isto se tako smatraju pravnim radnjama. Postoje tri kategorije tih neizvršivih radnji: (a) pravne radnje bez primjerenih naknada, (b) favorizirajuće pravne radnje čija je posljedica situacija u kojoj jedan vjerovnik na štetu drugih vjerovnika prima veći iznos nego što bi u suprotnome primio u okviru stečajnog postupka, (c) pravne radnje kod kojih dužnik namjerno uskraćuje namirivanje vjerovnika, ako je ta namjera bila poznata drugoj strani ili, uzimajući u obzir sve okolnosti, trebala biti poznata drugoj strani.

Neizvršivost pravnih radnji dužnika utvrđuje se odlukom suda nadležnog za nesolventnost u pogledu postupka koji je pokrenuo upravitelj u slučaju nesolventnosti koji se protivi pravnim radnjama dužnika (tužba za pobijanje). Upravitelj u slučaju nesolventnosti može pokrenuti postupak za pobijanje u roku od jedne godine od datuma na koji stupa na snagu odluka o nesolventnosti. Ako se postupak ne pokrene u tom roku, pravo na pobijanje istječe. Naknada dužnika iz neizvršivih pravnih radnji dio je nesolvencijske mase kad presuda kojom se podupire postupak za pobijanje postane pravomoćna.

Neizvršivost određene pravne radnje ne dovodi u pitanje njezinu primjenjivost. Međutim, u postupcima u slučaju nesolventnosti naknada dužnika iz neizvršivih pravnih radnji sastavni je dio nesolvencijske mase. Ako se izvorna naknada dužnika iz neizvršive pravne radnje ne može uključiti u nesolvencijsku masu, mora se osigurati istovrsna naknada.

Sud nadležan za nesolventnost nije obavezan odlukama nekog drugog suda ili tijela kojima je, tijekom postupaka u slučaju nesolventnosti, utvrđeno da je pravna radnja koja se odnosi na imovinu ili obveze dužnika ništavna i nevažeća, ili takvom činjenicom utvrđenom na neki drugi način. Tijekom postupka u slučaju nesolventnosti samo sud nadležan za nesolventnost ispituje ništavnost takve pravne radnje bilo u obliku upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku ili incidentalnog spora u pogledu tog pitanja. Postupak u tom sporu mogu pokrenuti stranke u postupku u slučaju nesolventnosti osim dužnika, osim ako je riječ o dužniku sa zadržanim ovlastima, te upravitelj u slučaju nesolventnosti ili ured državnog odvjetnika. Upravitelj u slučaju nesolventnosti uvijek mora biti tužitelj ili tuženik. Ako se pravomoćnom sudskom odlukom naknadno utvrdi da je pravna radnja povezana s imovinom ili obvezama dužnika ništavna i nevažeća, gospodarska dobit stečena u obliku naknade mora se vratiti u nesolvencijsku masu.

Ako se za pravnu radnju povezanu s imovinom ili obvezama dužnika pravomoćnom sudskom odlukom koja je postala pravomoćna prije pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti utvrdi da je ništavna i nevažeća, pravna radnja na koju se odnosi sudska odluka isto se tako smatra ništavnom i nevažećom u okviru postupka u slučaju nesolventnosti.

Posebna pravila o određenim kategorijama potraživanja

Posebna pravila primjenjuju se na sljedeće kategorije potraživanja:

- potraživanja u pogledu nesolvencijske mase koja nastanu nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti ili nakon proglašenja moratorija,
- potraživanja u pogledu nesolvencijske mase koja nastanu nakon odluke o nesolventnosti,
- potraživanja istovrsna potraživanjima u pogledu nesolvencijske mase,
- podređena potraživanja,
- potraživanja dioničara ili članova dužnika koja proizlaze iz njihovih udjela u društvu ili zadruzi.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 21/08/2018